

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ ПРОМИСЛОВОСТІ

Кириченко О.С.,

*к.е.н., доцент кафедри управлінських технологій,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: OksanaKS@krok.edu.ua,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5244-8323>*

В сучасних умовах функціонування вітчизняних промислових підприємств особливого значення набуває питання організації матеріально-технічного забезпечення підприємств а також забезпечення ефективного управління та найбільш оптимального використання матеріальних ресурсів в процесі виробничої діяльності підприємств. Не менш актуальним та важливим сьогодні є питання управління запасами сировини, матеріалів, комплектуючих та організація логістики складування, управління матеріальними потоками виробництва та внутрішньовиробничої логістикою підприємства а також організація ефективного управління збутом продукції.

Значні коливання попиту які присутні на ринку вимагають від промислових підприємств здійснювати аналіз та оцінку кон'юнктури ринку та відповідно переглядати та оптимізувати виробничі програми підприємства із метою забезпечення випуску продукції в обсягах та асортименті який відповідає ринковому попиту. Для того щоб досягнути необхідного рівня конкурентоспроможності та утримувати його, сучасному промислому підприємству необхідно так організувати своє функціонування, щоб наскільки це можливо зменшити збитки та втрати, що виникають в процесі постачання, виробництва та подальшої реалізації товарів та збільшити прибуток, ефективність фінансово-господарської діяльності підприємств. Таке зростання ефективності функціонування підприємства можливо із впровадженням та розбудовою ефективної системи управління логістичною діяльністю промислового підприємства. Водночас, наукові дослідження проблем управління логістичною діяльністю на сьогодні досліджено недостатньо і не всі аспекти функціонування висвітлені однаково повно та системно. Здебільшого такі дослідження мають загальнонауковий характер та не повною мірою враховують особливості функціонування промислових підприємств в різних галузях національного виробництва і тим більше не враховують особливості та проблеми функціонування промислових підприємств в умовах автоматизації, цифровізації процесів, в умовах переходу до технологій Індустрії 4.0. та Четвертої промислової революції. Відтак, на сьогодні не існує загального підходу до формулювання концептуальних засад термінологічного апарату управління логістичною діяльністю підприємств промисловості.

Відповідно, метою дослідження є узагальнення концептуальних засад та обґрунтування положень щодо підвищення ефективності управління логістичною діяльністю підприємств промисловості.

Розробкою концептуальних засад до визначення терміну «логістика» присвячено численні праці вітчизняних та зарубіжних науковців, які можна розподілити за певними групами-підходами. Так «логістику» визначають як окремий науковий напрямок [1, с. 13]; за другим підходом трактуються як наука управління матеріальними, фінансовими та інформаційними потоками [2, с. 22]; за третім підходом як управління процесами матеріально-технічного постачання, виробництва, просування та збуту продукції [3, с.16]; за четвертим підходом визначають як організацію процесів постачання, виробництва, транспортування та реалізації продукції [4, с.24].

Наразі, не вироблено єдиного наукового підходу також до терміну «логістична діяльність». Про це свідчать численні визначення цього поняття як: «логістика підприємства», «логістичний процес», «канали розподілу», «управління логістичними потоками» та інші.

Так, під логістичним потоком розуміють сформовану системну структуру необхідну для прийняття рішень в якій поєднуються управління транспортуванням, запасами, виробництвом та внутрішньовиробничою логістикою та іншою діяльністю в функціонуванні підприємств [5, с.26].

За визначенням інших авторів «логістика підприємства» є системою поточкових процесів яка дає можливість забезпечити управління складною системою, із врахуванням кожного її ланцюга та систематизувати фактори, що здійснюють безпосередній вплив на ефективність логістичної діяльності та загалом фінансово-економічної діяльності підприємств [4, с.28]

Так, на думку науковців існуюче ринкове середовище активує формування логістично-активних промислових виробництв, при цьому застосовується системний підхід до управління економічними відносинами та певними визначеними логістичними, виробничими, комерційними відносинами та іншими напрямками діяльності які відбуваються при формуванні та управління поточковими процесами що як у самому підприємстві так і при його взаємодії із зовнішніми суб'єктами матеріальних потоків [6, с.29]. За визначенням науковців «канали розподілу» визначаються як канали за якими підприємством здійснюється розподіл, транспортування та складське зберігання матеріальних ресурсів, товарів [5, с.36]. Логістична діяльність підприємства, за визначенням науковців, являє собою діяльність в сфері формування господарських зв'язків, визнання потреб підприємств в транспортуванні, переміщенні продукції, збереженні продукції; формування та визначення обсягів матеріальних запасів; особливості транспортуванні матеріальних ресурсів, продукції; визначення та розробки маршрутів руху транспорту; опис послідовності просування продукції, на ринку; координація дій щодо оперативного управління постачанням та транспортуванням продукції; організація роботи складів та складських мереж, логістичних центрів; а також надання інших логістичних послуг [7, с. 24].

Також, за іншим підходом, до видів логістичної діяльності науковців відносять організацію та розміщення виробництв та формування і рух матеріальних потоків а також управління процесами виробництва продукції; транспортування матеріального потоку; організування забезпечення

підприємства матеріальними ресурсами; організацію забезпечення підприємства фінансовими та інвестиційними ресурсами; організацію управління відходами виробництва та здійснення дій щодо забезпечення мінімізації відходів виробництва та можливості використання відходів; організація забезпечення підприємства матеріальними ресурсами; а також організація просування та подальшої реалізації продукції [3, с.49].

Під логістичними видами діяльності також розуміють постачання, транспортування, складування, управління запасами, комплектування та формування замовлень, управління фізичним розподілом, переробку, повернення продукції та зменшення відходів, а також місце розташування комунікацій [5, с.56].

Вищенаведені визначення свідчать про відсутність єдиного підходу та наукового бачення щодо сутності поняття логістика та «логістична діяльність». За таких умов логістична діяльність визначається як організація процесів. За цим підходом до логістичної діяльності науковці відносять організацію постачання та забезпечення виробництва сировиною, матеріалами та організацію збуту виготовленої на підприємстві продукції, а також такі функції як транспортування та розподіл продукції.

За іншим підходом логістичну діяльність визначають як управління процесами. Так, до управління процесами відносять безпосередньо матеріально-технічне забезпечення або управління запасами, складування та переміщення матеріальних ресурсів [3, с.45]. Це визначає необхідність уточнення цього поняття.

Узагальнюючи, поняття «логістична діяльність промислового підприємства» можна визначити комплексно, як перелік процесів логістичної діяльності, що містить процеси матеріально-технічного забезпечення, виробництва продукції, транспортування, управління запасами та складування продукції, а також просування та збуту виробленої продукції. Таким чином, логістична діяльність промислового підприємства є особливим видом господарської діяльності реалізація якої передбачає здійснення виробництва, матеріально технічного постачання транспортування та просування партій продукції.

Узагальнюю слід зазначити, що впровадження на підприємстві логістичної діяльності за всіма складовими, розбудови логістичної системи та здійснення управління логістичною діяльністю дає можливість оптимізувати та суттєво зменшити витрати на постачання, складування, внутрішньо виробничу логістику підприємства, за рахунок оптимізації логістичного ланцюга постачання, впровадження планування організації та координації, обліку та контролю за рухом, використанням та розподілом матеріальних ресурсів та планування і оптимізацією витрат в діяльності промислового підприємства.

Список використаних джерел:

1. Гаджинский А.М. Логистика. М.: Изд. Маркетинг, 1999. 228 с.
2. Саркисов С.В. Управление логистикой. М.: Акад. нар. хоз-ва, Ин-т бизнеса и делового администрирования, 2001. 416 с.
3. Пономарьова Ю.В. Логістика. К.: Центр навч. літ-ри, 2003. 192 с.

4. Луценко І. Концептуальні засади та функції логістики // Вісник Київського нац. торговельно-економічного ун-ту. 2003. № 4. С. 29–34.
5. Николайчук В.Е. Основы логистики. Донецк: ДОНУ, 1999. 166 с.
6. Каира З.С., Лукьянченко А.А., Омельянчук А.И. Основы логистики. Донецк: Донецкая гос. акад. управления, 2003. 522 с.
7. Николайчук В.Е., Кузнецов В.Г. Теория и практика управления материальными потоками: монография. Донецк: ДОНУ, 1999. 413 с.